

DIRECTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ ==

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 150 Lei

Pe 6 luni . . . 75 Lei

Pe 3 luni . . . 40 Lei

Pentru America 2 Dolari

Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Momente politice.

Biserica noastră și politica — Spre o apropiată criză de guvern — Ce este cu lansarea unui guvern Averescu*).

Biserica noastră română unită, ori mai bine zis, organele oficiale ale acestei biserici n'au făcut nicicând politică militantă și nu fac nici în prezent. Nu doară, că membrii clerului nostru ca indivizi particulari, n'ar avea convingeri politice și le-ar lipsi tăria să manifesteze aceste convingeri, dar fiindcă sunt de părerea, că biserica, în calitatea ei de factor moral și cultural, are caracterul unei instituțiuni de drept public și astfel nu poate să se amestece în luptele de partid.

Dacă apoi frații ortodocși, ori, mai bine zis, unii dintre conducătorii lor, înțeleg să se comporte altfel, asta-i privește. Dar faptul acesta nu coboară cătuși de puțin adevărul tezei noastre. Căci, dacă de pildă biserica ortodoxă, sau oricare biserică, se expune pentru partidul x, dându-i tot sprijinul și partidul x cade dela guvern, ce atitudine va lua față de partidul y, care vine la cârmă? Sunt două posibilități: sau se va închina în fața partidului y și atunci cu drept cuvânt poate fi acuzat de inconsecvență și imoralitate, sau va lua lupta cu acel partid și atunci izbucnește un conflict între guvern și biserică, conflict, care, indiferent cu victoria cărei părți se termină, va avea totuși o urmare fatală, de a deslănțui luptele confesionale, anacronice în ce privește restul, și criminale în ce privește efectele lor.

Nu negăm dreptul persoanelor din cler de a lua parte la luptele politice, pe răspunderea lor, deși corectitatea unei asemenea atitudini poate fi discutată, dar trebuie să subliniem, că una este să lucrezi în numele organizației bisericești și alta este să lucrezi pe cont propriu.

Conducătorii bisericii noastre, spre lauda lor fie zis, și-au păstrat totdeauna o ținută calmă, mai mult decât neutrală, uneori chiar binevoitoare față de guvernul liberal. Niciodată ei n'au dat și nu vor da circulare, cum foarte rău a făcut-o mitropolitul primat, I. P. S. Sa Miron Cristea, care a îndemnat preoțimea ortodoxă din districtul Reghinului să voteze pentru dl Goga, fiindcă „așa pretind interesele bisericii ortodoxe“. Intrunirile mari culturale și deosebi serbările jubilarie din fiecare an, la 15 Maiu, sunt o răsunătoare dovadă cum înțeleg Blajul să întrunească pe toți fiii neamului nostru, fără deosebire de confesiune și partide, în fața altarului culturii naționale. Dar sunt și alte multe dovezi, cari arată, că actualii

*) Apropiindu-ne cu pași repezi de un nou sezon politic, în vederea căruia vom reinvia, începând chiar cu proxumul număr, și rubrica noastră politică, publicăm aici ca introducere aceste considerații deosebit de interesante, datorite unui fruntaș al bisericii și al neamului nostru.
N. R.

conducători ai bisericii noastre au ținut să fe-rească organizațiile bisericești de valurile pătimașe ale politicianismului de partid.

Care a fost, în schimb, atitudinea partidului liberal față de biserica noastră?

Trebuie să recunoaștem, fără încunjur, că atitudinea guvernului a fost destul de binevoitoare. Unii dintre membri guvernului au dovedit chiar simpatia lor prin probe elocvente, când a fost vorba de interesele bisericii noastre. Totuși trebuie să ne plângem împotriva sistemului practicat de organele subalterne, cari, aproape fără excepțiuni, la toate ocaziunile, în toate ramurile vieții administrative, au dovedit nu numai reavoință, ci deadreptul ură și dușmănie împotriva noastră. Nesfârșite șicanări, intrigi, persecuțiuni și neîndreptățiri au fost practicate, fără ca vinovații să primească vre-o sancțiune din partea guvernului.

*

Examinând momentele politice mai de seamă de azi, a trebuit, credem, să premitem aceste considerații asupra raportului dintre biserica noastră și partidul aflător la guvern, deși știm prea bine, că nici acum, și nici când se va declara oficial criza, nu aceste raporturi vor trage în cumpănă și nu ele vor fi decizive în judecarea crizei.

Astăzi încă nu putem vorbi de o criză formală de guvern, nu atât pentru că lipsește primul ministru din țară—căci doară guvernul Vaida a fost concediat în absența premierului—, ci fiindcă o criză de guvern se declară din partea Suveranului, care de prezent n'a avizat. Toate semnele dovedesc însă, că chiar dacă nu există formal o criză de guvern, lumea politică socoate totuși, că situația a devenit atât de încordată, încât declararea crizei se va prelunge, în cel mai bun caz pentru partidul liberal, cu vre-o câteva luni, fără ca motivele, cari cer o soluționare radicală, să poată fi înlăturate.

Dar pentruca să înțelegem situația, e nevoie să facem o mică reprivire asupra guvernării de patru ani a partidului liberal.

În toamna anului 1921 guvernul Averescu a trebuit să plece, fiindcă s'a dovedit incapabil de a îndruma țara pe calea consolidării, neputând înfrâna scumpetea și inaugurând câteva acțiuni, cari denotau o politică economică de acaparare a bogățiilor țării în favoarea partizanilor și în detrimentul cetățenilor.

Or, situația de azi cu nimic nu este schimbată, ba în unele privințe este chiar mult mai rea.

Greșala fundamentală a guvernării liberale a fost respingerea colaborării cu partidul național și cu partidul de atunci al dlui Iorga.

Prin adesiunea acestor partide, nu numai că guvernul s'ar fi sprijinit pe majorități reale, dar ar fi fost asigurată consolidarea țării și întronnarea principiilor de legalitate și democrație. Conducătorii partidului liberal au greșit deci foarte mult preferind o guvernare de partid, dând voie liberă partizanilor să facă afaceri veroase și frustrând voința provinciilor alipite, numai pentruca să-și asigure o fabricare pripită de legi, adeseori greșite. Nu numai fiindcă au adus în fruntea administrației și în parlament o mulțime de persoane absolut compromise sub raport național și moral, dar fiindcă au confundat partidul cu o societate anonimă bancară, fără ideal și fără subsistență morală. Chiar o societate comercială nu poate înflori, decât desvoltând o muncă serioasă și cinstită, neputând nici ea trăi din intermedieri și naționalizări fără contribuțiuni materiale.

La această greșală fundamentală s'a adăugat o altă greșală, tot atât de gravă, anume compromiterea sistemului parlamentar. Sub pretextul, că o liberă manifestare a votului universal nu ar putea da țării un parlament trainic, s'a suprimat dreptul de alegere, impunând deputații aproape în toate circumscripțiile. Nu insistăm mult asupra circumstanțelor, între cari au fost executate falsificările electorale. Este de ajuns dacă subliniem, că aceste manopere au nemulțumit adânc întreagă populația țării.

De sigur că în toate statele succesoriale, indiferent că erau victorioase sau înfrânte, după războiu s'a ivit o serie de obstacole grele și neobișnuite în viața normală dinainte de războiu. Prin urmare nu se poate face o asemănare între aceste state și între statele mari apusene, când voim să criticăm guvernarea din România. În schimb, trebuie să constatăm, că în ce privește materialele brute, articlii de prima necesitate, coeficienți pentruca să se desvoalte o viață industrială și comercială, România este mai favorizată decât toate statele succesoriale. Prin urmare la noi trebuia să se accentueze mai curând progresul. Cu toate acestea, putem constata cu durere, că starea economică din statul nostru a ajuns la un grad de desperare, iar cea financiară într-o stare de continuă desagregare. Nu este aceasta o repețire a unor expuneri de specialiști, făcute adeseori și în coloanele aproape a tuturor ziarelor, ci este o convingere adâncă a oamenilor de bine, convingere care a intrat în mintea și în sufletul cetățenilor, o conștiință înrădăcinată ce a rezultat din zilnicele frământări ale vieții. Chiar în partidul liberal sunt mulți, cari desaproabă politica economică și financiară a guvernului, pentruca să nu mai amintim de refuzul continuu al străinătății, când este vorba de încheierea unui mare împrumut de refacere.

Administrația nu numai că n'a progresat dar sub liberali, prezintă astăzi un tablou înspăimântător.

Politica de învățământ, sau mai bine zis

politica culturală, a guvernului Brătianu, poartă timbrul nepriceperii și intoleranței personificate în ministrul Angelescu, ale cărui sentimente românești și a cărui bunăvoință nime nu le trage la îndoială, dar de aici și până la o cărmuire prudentă mai sunt câteva sute de leghe.

Sub raportul moralității publice, în sfârșit, credem că este de prisos să mai aducem dovezi; ele au fost furnizate de înseși organele guvernului, care au trebuit să scotocească după vinovați chiar în cabinetele ministrilor, descalificând prin aceasta, dacă nu chiar pe membri guvernului, dar la tot cazul anturajul lor și haita de sateliți cari i-au încunjurat.

Liberalii nu s'au oferit nici când, ba din potrivă, cu toate ocaziile și prin toate mijloacele au alimentat legenda, că sunt atât de agreiați la palat, încât, chiar în opoziție fiind, exercită o influință hotărâtoare asupra guvernării.

Cu scopul însă de a diviza opoziția și de a slăbi, cu deosebire, rândurile partidului național, s'au încercat mereu două acțiuni paralele. Una, îndepărtarea partidului țărănesc de partidul național și a doua: colportarea legendei, că ei vor fi urmași de un guvern Averescu.

Singur oamenii naivi însă și ceice nu cunoșteau calitățile de bărbat de stat ale dlui Brătianu puteau crede că d. Brătianu să gândește serios la o succesiune averescană. Și că această teză este absolut adevărată s'a dovedit în urmă prin evenimente mult grăitoare. Presupunând că liberalii doreau întradevăr aducerea la cârmă a partidului averescan, credem că n'ar fi întrelăsat atâtea momente prielnice, dintre cari să nu amintim decât succesul aparent al dlui Goga la Reghin, secundat de raporturi amicale cu partidul țărănesc. Într'adevăr dacă în primăvara anului acesta, sau în toamna anului trecut, când se spera o rupere în partidul național, guvernul Brătianu demisiona, trebuie să recunoaștem, că erau momente prielnice pentru a încerca o combinație averescană. Dacă d. Brătianu a întrelăsat să execute planul ce se presupunea că-l are, n'a făcut-o desigur pentru că nu și-ar fi dat seama de oportunitatea momentului, ci fiindcă nici prin gând nu i-a trecut să se oprească serios la o asemenea

combinație. Iar încercarea cu alegerile agricole dovedește cât se poate mai hotărâtor că planul dlui Brătianu a fost altul.

Dacă intriga cu averescanii a reușit până la un loc, apoi *tactica de a diviza opoziția a derutat complect.*

Se știe, că în urma unui caz, deși foarte grav, dar cu caracter mai mult personal, s'a produs ce era firesc să se producă: coalizarea opoziției țărănești și naționale. Față de această formidabilă grupare politică, d. Brătianu nu putea decât să producă atari probe ponderoase, cari să desarmeze atât pe factorul constituțional, cât și opinia publică pentru a-și putea executa planul adevărat, adică: **Prezidarea noilor alegeri și în caz de biruință continuarea guvernării, iar în caz de eșec împiedecarea unei guvernări a opoziției de azi, cu ajutorul unei minorități considerabile.**

Acesta a fost și este planul adevărat al dlui Brătianu. Iar proba, la care s'a gândit, era o victorie ce trebuia să o dobândească în alegeri la diferitele camere și în special la camerele de agricultură. Printr'o manoperă pe cât de abilă, pe atât și de diabolică, s'a creat deci o lege și dispozițiuni electorale, s'au aranjat cartele electorale și s'a făcut o întinsă propagandă pentru a se asigura majoritatea mandatelor. Alegerile trebuiau să se facă în cadre cât se poate de libere, căci altfel și proba pe care vroia să o utilizeze ar fi fost slăbită.

Dar planul dlui Brătianu a fost dejucat, de o parte prin o abilitate cel puțin egală cu aceea a dlui Brătianu, dovedită din partea conducătorilor opoziției unite, iar de altă parte prin atitudinea dâră și demnă a țărănilor români, cari au dat un vot de neîncredere guvernului.

Abia acum se pornește *adevărată campanie de răsturnare*. Pentru că abia acum începe lupta fățișă dintre guvern și opoziție, luptă în care guvernul liberal, chiar dacă ar avea bunăvoința palatului, totuși nu poate conta la un sprijin efectiv, pentru că nici un rege, dar mai cu seamă un rege care a dat dovadă de prudență și spirit de jertfă desăvârșit, nu poate săvârși acte ce l-ar pune în contradicție cu

opinia publică, exprimată atât de decisiv în alegerile pentru camerele agricole.

De sigur că guvernul liberal va încerca prin diferite trucuri să-și prelungească guvernarea cel puțin până în Februarie anul viitor, dar rămâne de văzut dacă, după acțiunea vijelioasă a opoziției își va mai putea menține echilibrul, periclitat chiar și prin neînțelegeri interne de partid. Toamna, în care am intrat, va fi credem plină de întorsături și nu-i echis să asistăm, chiar foarte curând, și la mari surprize politice.

Cronică bisericească.

Din vizitația canonică de pe Câmpie. Primă cu însuflețirea și căldura obișnuită, dar în aceeași vreme și cu acel profund și aproape servil respect față de o autoritate bisericească atât de înaltă, vizita făcută de I. Preasfinția Sa p. arhiepiscop în protopopiatul Pogăceleii lăsat pretutindeni urme neșterse.

Începând cu afluență deosebit de înalțătoare (circa 5—6000 de oameni), care a fost la sfințirea bisericii din Rîciu, și trecând peste împunătoarele manifestări populare din satele mai puternice ca Sănmărtinul, Băla, Velcheriu, Șeulia, Pogăceaua, și până la slobozirea sinceră a dragostei nefățărte din parohiile și filiiile mai mărunte, ca Lechinioara, Săngeorz, Miheș și celelalte, au fost tot atâtea semne și dovezi, că înalta vizită arhierescă, a produs, în acest ferit colț dela îmbinarea județelor Mureș-Turda, Turda-Arieș și Cojocna, o mișcare din cele mai binefăcătoare. Și dacă fastul oficial, pe care l-a dat acestei vizite prezența atâtor persoane dela conducerea plaselor și județelor, a putut contribui în mare măsură la ridicarea sentimentului național, e absolut sigur, de altă parte, că apropierea intimă a păstorului de iubiții săi credincioși, a întărit în chip deosebit sentimentul de alipire către biserica noastră. Ba chiar și cei se închină ortodoxiei, ca învățătorul Stănescu din Lechinioara și primpretorele Greavu dela Șarmaș, au făcut cu acest prilej declarații atât de frumoase pentru biserica Romei, încât ar face cinste oricărui intelectual al acestei biserici.

Foia „Unirii“

Pădurii...*)

Pădure! — Dulce soră din vremea de demult,
Pătruns de bucurie cu drag eu te salut.

Re'tors din lumea mare, din țări cu cer senin,
Grăbit-am, sorioară, la răcorosu-ți sin,
Pe mușchiul de mătăasă să mă aștern voios,
S'ascult șoptitul tainic și vuietul duios,
Și răzimându-mi capul de 'nbătrânitul fag,
Ce-atâtea dăți în umbra-i m'adăpostea cu drag,
Prin ramuri înverzite privind spre cer în sus,
Să-mi amintesc povestea din vremuri ce s'au dus...

— Ne știm atât de bine, pădure, soră bund,
Că ani și ani, de-arândul, trăit-am împreună.

Tu-mi pregăteai atâtea comori de mângăieri,
Când eu învins de patimi sau plin de îndoieli,
In faptul dimineții la sînu-ți alergam
Și'n plângătoarea doină necazu-mi povesteam.
Tu foșnăind din frunze, vuid încetișor,
Păreai a înțelege pârdaulnicul meu dor,

*) Deși nu prea publicăm poezii, facem loc cu plăcere acestor frumoase versuri, al căror cuprins cadrează atât de minunat cu programul „Unirii“.

N. R.

Și, scuturând asupra-mi mărgelile de argint,
Imi răcoreai și fruntea, și sufletul măhnit.

O sveltă ciocârlie se înalță spre cer,
Și-un tainic glas în suflet șopti-'mi acest mister:
— Dacă atâtea pace e 'n codrul cel tăcut,
Cu cât mai multă oare la Cel ce l-a făcut!
Iar dacă ciocârlia s'avântă sus spre cer,
Când stelele pe boltă pe rând s'ascund și pier,
Au n'ar fi mai eu cale ca și tu, ca și ea,
Spre cer să 'nalți gândirea și 'ntreagă mintea ta!
Și dacă al ei cântec e atât de mângăios
De ce să nu schimbi și tu sușpinul plângăcios,
Și'n loc de țipet jalnic și bocete băbești
Să 'nalți doina nădejzii spre zările cerești?

Eu, legănat de visuri, pe tainici gânduri dus,
Această șoptă sfântă în inimă mi-am pus,
Și toată a mea gândire n'alțând spre cerul sfânt
La Celce universul cree cu un cuvânt,
I-am contemplat mărirea în mândrele-i făpturi,
Eterna Lui iubire în dogme și'n scripturi
Și am aflat viața: — Cu țărături aurii,
Un râu profund de pace și tainici bucurii.

Te mișcă deei surată, te mișcă 'ncetișor,
Din frunze 'nrourate așterne-mi un covor;
Zmeritsă-mi plec genunchiul și mușchiul să-ți sărut.
N'alțând o mulțumită la Cel ce te-a făcut.
Iar tu în foșnet dulce și 'n tainice șoptiri
Să-mi repezezi cântarea de gingașe amintiri:

— Era voinic fecior de sat
Cu pieptul ars de soare,
Cu suflet aprig, încărcat
De doruri zburătoare;

Pe straiu-mi presărat cu flori
In umbra-mi răcoroasă
Ședea, bătând de-atâtea ori
Neobosita-i coasă.

Eu ramurile-mi închinam
Spre frunte-ai asudată,
Și sărutări îi trimiteam
Din roua mea curată —
Apoi s'a dus...

...Și ani de ani
A pribegit prin lume;
Dar iată-l iar în umbra mea,
Rostind o rugăciune...

S'or închina stejarii, pleca-s'or mândri brazi,
Iar eu, cântând irmosul și doina mea de azi,
Voi preamări pe-Acela, al cărui nume sfânt
Vestește-L și izvorul și șoapta cea de vânt...
Ce fără al nostru merit ne-a conservat fidel,
Pe tine pentru mine, pe mine pentru El.

N. L. Ioanăș.

Cereți pretutindeni: „UNIRBA“.

Vizitarea celor 17 parohii din acest poposat, făcută pe un timp nu tocmai favorabil, a avut desigur greutatea sa, dar jertfa adusă și compensată din greu prin efectele nespuse de bogate, pe cari le-a produs.

Pelerinajul dela mânăstirea Moiseului. Ca de altădată, vizitația canonică din toamna acestui an a Preasfințitului Iuliu al Gherlei s'a încheiat printr'un pios pelerinaj la mânăstirea Moiseul Maramurășului, ținut la Sfântă-Măria mică.

Afară de credincioșii satelor apropiate și de numeroși peregrini din întreg Maramurășul, anul acesta — prin o specială bunăvoință a autorităților cehoslovace — s'au putut apropia de acest cuvios loc de închinare și Românii peste granița cehoslovacă, cei din ambele părți, din Slatina și din Biserica albă. Soveții și cuminecați creștinește, acești credincioși, cari în ziua de praznic au participat la serviciul divin slujit de înaltul păstor asistat de vreo 20 preoți, și cari au putut să asculte însemnurile arhieresti ce li-s'au dat din belșug, au întors mângăiați și întăriți la vetrele lor locuite.

Așa se consolidează în aceste părți sentimentul religios, mână în mână cu acela al conștiinței naționale.

Noi misiuni populare. Deși destul de redusă în puterile cari lucrează pe acest teren deosebit de important, reuniunea noastră arhiericezană de misiuni scrie la activul său tot mai mângăitoare rezultate.

Cele mai nouă sunt misiunile dela Chirileu, Bozias și Rețitea, unde prin cuvântul misionarilor Dr. I. Bălan, Dr. I. Coltor, Ștefan Roșianu și Dr. Vasile Cerghizan s'a adus, în zilele de 13—15 Septembrie, nouă lumină și mai multă îndură în atâtea suflete însetate după adevărul și mântuirea. Zeci și sute s'au apropiat aici, în aceste zile de mare praznic, de scaunul povodaniei și de masa euharistică, primind hrana harului ceresc, pe care nu o vor pierde nicurând.

Convertirea episcopului vetero-catolic. Gazetele anunță, că Iosif Vilatte, episcopul sectei vetero-catolice, a părăsit de curând erezia pe care o profesa, revenind la biserica mamă a Romei. Reprimirea s'a făcut la Paris din partea Nuntiatului papal, Monseniorul Ceretti.

În legătură ne amintim de hotărârea „pelerinilor” noștri ortodocși dela Stokholmul protestant, cari în drumul lor spre casă aveau să se oprească și la un congres vetero-catolic dela Geneva. Gândul a fost, fiindcă se anunțase în gazetă, dar despre drumul la Geneva tace canonică. Se vede că oamenii au înțeles, că mergând acolo n'ar mai găsi pe ereticul, pe care-l căutau pentru a „salva ideea creștină”, pe un infocat aderent al Romei, cu care nu mai fi putut face nimica.

Și așa s'a întâmplat, că Preasfințitul, Nicolae dela Sibiu și satelitul său d. Lupas n'au mai fost la Geneva.

Belgia în fruntea mișcării pentru unirea bisericilor. Ca un prinos din cele mai însemnate de memoria primului conciliu ecumenic dela Nicea, se aranjează în Belgia, la inițiativa sub direcția conducere a marelui său apostol, Cardinalul Mercier, un congres unionist, numit „Săptămâna unirii bisericilor”. Se va ține în zilele de 21—5 Septembrie și prezența foarte multor emigranți ruși, cari vor participa la acest congres, va duce, se speră, cu un mare succes înainte, mișcarea unionistă.

Știri mărunte.

Personale. Reîntors Miercuria trecută din vizitația canonică făcută pe Câmpie, I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit VASILE va pleca Foia viitoare — în fruntea noului nostru pelerinaj — la Roma, de unde se va întoarce obiașnuit pe locul lunii Octombrie.

— I. Preasfinția pâr. mitropolit Vasile a hirotonit ieri întru diaconi, iar mâine va face preoți pe următorii absolvenți de teologie: Iosif German, Emil Chiciudean, Ioan Gerghel, Aurel Tâmaș, Nicolae Chintoan, Aurel Pop, Ioan Cosma, Laurențiu Pop și Traian Belascu.

O „galerie a scriitorilor bisericești”. Preotul ortodox D. Voniga din Ghiroc anunță, că în curând va scoate, sub titlul de mai sus, o lucrare mai mare, care să cuprindă viața și activitatea tuturor scriitorilor bisericești români dela veacul XV până în prezent. În scopul acesta cere celor interesați datele biografice și lucrările, împreună cu toate amănuntele referitoare. Conform apelului lansat prin gazete, scriitorii bisericești se socotesc aceia cari au vre-o operă de literatură bisericească, teologică, omiletică și pastorală, publicată în volum, broșuri, ori prin reviste.

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânii prime după Înălțarea sfintei Cruci, va predica în catedrală pâr. canonic Dr. Ioan Sâmpălean.

— Știri mai nouă sosite dela București dau ridicarea Blajului la rangul de capitală a județului Blaj (fostul județ Târnava-mică, plus plasa Blaj din județul Alba-inferioară) ca definitiv aranjată. Se spune anume, că o deputație mai însemnată dela Diciosânmărtin, în frunte cu prefectul de acolo, căutând să mai lucreze pentru menținerea aranjamentului de până acum, ar fi fost sfătuită, afirmative chiar din partea dlui primministru — încă înainte de-a pleca în concediu — să înceteze cu orice acțiune în acest sens, fiindcă noua situație a Blajului este definitiv hotărâtă.

— Alături de elevii corigenți, școlile noastre au chemat pe săptămâna trecută și pe absolvenții clasei a patra pentru a se supune noului examen de primire pentru clasa a cincea. Ministerul și-a uitat însă de numirea comisariatului președinte și astfel, copiii și mulți dintre părinții lor au stat pe aici cu zilele, chiețuind și vreme și bani. — Săracă școală din zilele ministerului Anghelescu!

Congresul internațional de sondaje. În amfiteatrul fundațiunii „Regele Carol” se va ține la București în zilele de 27—9 Septembrie congresul internațional de sondaje, la care vor participa cei mai distinși tehnicieni petroliști din lumea întreagă. Odată cu congresul se va deschide în Parcul Carol și o expoziție tehnică minieră, care va dura până la 31 Octombrie.

Dela Conservatorul de muzică și artă dramatică din Cluj ni-se cere publicarea următoarelor informații școlare: înscrierile se fac între 10—20 Septembrie; reinscrierile din 10—26 Sept., iar examenele de primire vor fi între 21—6 Septembrie. Cursurile încep la 1 Octombrie 1925. — Direcțiunea.

Cêque-uri postale. Normalizându-se viața tot mai mult și la noi, vom avea în curând și serviciul de cêque-uri și viramente postale. O comisie specială, în frunte cu d. Gheorghiu, secretarul general al ministerului de finanțe, a și elaborat proiectul și condițiunile în cari va funcționa noul serviciu, începând cu ziua de 1 Ianuarie 1926. Lucrul se va aranja definitiv prin un proiect de lege, care se va prezenta Corpurilor legiuitoare în primele zile după deschiderea sesiunii.

† **Pâr. Vasile Clora**, paroh în Apșa de mijloc, beneficiul superior, și protopop onorabil, s'a stins la 3 August, în anul 81 al vieții și 53 al preoției sale cinstite. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Pâr. Vasile Andrea**, fostul paroh al Ighiului (arhidieceza) și membru în congregația județeană dela Aiud, unde s'a dovedit un temut adversar al ideilor cupriase sub lozinca statului unitar maghiar, s'a stins în Sibiu la 2 Septembrie c. în anul 78 al vieții și 51 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

† **Cornelia Achim n. Vereșmorteau**, soția preotului nostru George Achim din Răstolțul deșert (arhidieceză), s'a stins la 1 Septembrie c. în anul 35 al etății și 16 al fericitei sale căsătorii. Alături de soțul nemângăiat o deplâng 3 copii minorenii. — Odihnească în pace!

* **In atențiunea părinților.** Pe noul an școlar 1925/6 se primesc eleve cu întreținere completă la doamna Daniel, strada Regina Maria.

* **E de vândut opul: Euhologion Graecorum de Iacob Goar. Exemplar complet și compactat în piele. 1730. Prețul 26,000 Lei.** — A se adresa la redacția acestei foi.

Cărți & Reviste.

MIHAIL SADOVEANU: *Insemnările lui Neculai Manea*. Editura „Cartea Românească”. București. 1925. Prețul Lei 40.

Este povestea vieții unui profesor din provincie, redată, afirmative după propriile însemnări ale acestuia. Într'un chip deosebit de plastic ni-se înfățișează în ea preocupările mărunte și marile patimi ale unui orașel din Moldova anilor 80 ai veacului trecut, în care idealismul profesorului Manea nu poate aduce nici o schimbare.

DR. NICOLAE BRÎNZEU: *Pocăiții. Sfânta Cuminecătură*. Jertfa sfintei liturghii. Lugoj. 1925. Prețul 8 Lei.

Cu această nouă broșură a „învățăturilor creștinești despre așanumiții pocăiți”, care este a cincea în serie, autorul a tipărit jumătate din cărțile atâte de folositoare pentru apărarea credinței noastre. În aceasta ni-se lămurește, cu bune temeieri, sacramentul altarului central cultului nostru liturgic, în jurul căruia este atâtea rătăcire în mințile „pocăite”. Sprijinind bunele gânduri ale autorului, prin o răspândire cât mai largă a acestor broșuri, îi dăm și posibilitatea de-a duce la bun sfârșit lucrarea începută.

OCTAVIAN POPA: *Sinodul dela Nichea* (Biblioteca „Să fie lumină”. Nr. 29). Lugoj. 1925 Prețul?

Scrișă din prilejul aniversării jubilară a primului sinod ecumenic, căreia — contrar intențiilor și chiar dispozițiilor Romei — i-s'a dat la noi prea puțină importanță. Broșura aceasta este un frumos prinos al sufletului românesc față de ceace sinodul dela Nicea a însemnat pentru întreagă creștinătatea.

DR. G. PEDA: *Câteva din impresiile unei călătorii în Nordul Africei* (Algeria, Tunis, Sahara). Buletinul 36 al despărțământului Sibiu al „Astreii”. Sibiu. 1925. Prețul 20 Lei.

Pe aproape 50 pagini ni-se dau în această broșură date și lucruri din o lume puțin cunoscută la noi. Ochiul ager al autorului, un pasionat și expert călător, a știut să prindă, iar trecutul său de scriitor încercat a știut să redea, într'o bună formă literară, momente deosebit de interesante din cele văzute și experiate în cursul unei călătorii de plăcere și de studiu în părțile Africei de Nord. Sunt pagini cari se citesc ușor și cu folos.

TOMISUL. Foia oficială a eparhiei de Constanța. An. II Nr. 5 (1 August). Apare odată pe lună. Constanța.

Alături de bune articole de orientare și îndrumare pe scama preotimii ortodoxe, ca „Importanța Sinodului I ecumenic”, „Pavel apostolul”, „Ne pierdem sufletele” și altele, menite a ne apropia de idealul comun al bisericilor creștine, găsim în această revistă și câteva atacuri la adresa bisericii catolice, cari puteau să rămână.

TINERIMEA ROMÂNĂ. An. VI. Nr. 7—10 (Martie—Iunie). București. Abonamentul 100 Lei pe an.

Numărul acesta cvadruplu, în care ni-se dau bogate ilustrațiuni asupra „concurșurilor” din acest an ale „Tinerimii române”, are și un interesant articol (rezultatul unei conferențe) a arhim. Scriban despre „Biserica română, în slujba ei de ocrotire și edificare a neamului românesc”.

Telefonul „Unirii.“

S. Arad. Deosebit de măguliți, că dela Aradul ortodoxiei unitofobe a păr. Ciuhandu, ne vin semne atât de invadate de simpatie și dragoste, Vă mulțumim din inimă pentru frumoasa suprasolvire. Ea ne dă nou in dem la munca, pe care o facem cu deplină încredere în rezultatele ei.

„Foaia diecezană“. Caransebeș. Văzând, că — probabil în lipsă de alt material — Vă ocupați, pe aproape două coloane, de cele câteva șire ale noastre referitoare la situația din Ticvaniul mare, Vă răspundem abia la acest loc și foarte pe scurt: Șirele noastre au fost scrise pe temeiul celor publicate în „Sionul Românesc“, care, suntem siguri, va ști să lămurească din nou adevărul celor ce s'au petrecut la Ticvanu. Noi n'avem de aici posibilitatea de-a controla datele Dvoastră. Ceea ce putem însă face este, să Vă asigurăm încă odată — și asta, după ce cazul este notoriu, fără drept de apelată —, că „dincolo“, adică la Dvoastră în biserica ortodoxă, nu se respectă, la „trece“, formele legilor în vigoare. Și acesta nu este un obicei al cutărui popa năcăjit și ignorant de pe sate, ci este un obicei consacrat și impus de cele mai înalte cercuri oficiale dela Sibiu. — Orice altă chestiune o puteți deci pune în discuție, de aceasta însă, Vă rugăm, nu Vă atingeți.

„Telegraful român“. Sibiu. Știm și noi, ca față de cele „14 milioane“ ortodocși din întreaga țară, noi nu putem vorbi de „paritate numerică“, dar mai știm — și poate n'ăți uitat nici Dvoastră —, că „Astra“ este o societate culturală a Românilor de dincoace de munți, și că pentru „paritatea“ oamenilor dela conducerea ei, există o foarte veche și foarte respectabilă tradiție. Acestea, și singur acesteia, credem noi, este a se atribui, ca „Scorobeuțul“ Dvoastră n'a putut să continue a mai „figura“ între membrii comitetului central al „Astrei“. — Mai încet deci, Vă rugăm, cu „aiurările Unirii“. Și pe urmă să nu uitați, ca între membri „Astrei“ credincioșii noștri dau o cifră care trece binișor peste aceea de 60 la sută, așa că avem — ni-se pare — tot dreptul de-a pretinde măcar paritatea.

M. Sibiu. Este într'adevăr foarte curios, că organul mitropoliei dela Dvoastră înregistrează teama imaginată a cutărui „preot unit“, referitoare la calitatea de centru de județ a Blajului, chiar după ce abia cu o săptămână înainte publicasem o „foiță“, în care se milita pentru acest gând, căruia am ținut să ne alăturăm și noi cu toată puterea. — Spuneți deci, ocazional, „fraților“ de acolo să fie pe pace: Nu ne temem chiar ușa de grozav de eventualitatea, că alături de „sinagoga“, la care se provoacă, se va face, cu timpul, și o biserică ortodoxă.

Gh. Săuca. Nu ne mai amintim de soarta „raportului“ de care ne scrieți și se prea poate ca nici să nu-l fi primit. Fapt e însă, că nu-l mai avem și astfel nu-l mai putem publica. Poate ar fi și cam târziu. S'ar putea reveni însă asupra chestiunii în vre-o altă formă potrivită.

S. Buia. In 24. VIII V'am trimis nota despre 100 Lei pentru inserat. Ați primit-o?

B. Seini. Chităm primirea sumei de Lei 270. Achitat până la finea anului curent.

B. Santău. Achitat până la 31. XII 1925.

P. Aiud. Pe anul acesta achitat tot.

Concurs la stipendii.

Până la 31 Octomvrie 1925 se publică concurs la stipendii din „Fondul școlii gr. cat. de băieți și stipendii din Teiuș“. Mărimea stipendiului se va stabili în raport cu numărul cererilor. Cererile întrate după 31 Octomvrie nu se vor lua în considerare.

Indreptățiți la aceste stipendii sunt studenții universitari și elevii din școli secundare, cari sunt descendenți după tată din cele 26 familii grănițarești din Teiuș.

La cereri se vor alătura următoarele documente:

1. Certificat școlar de pe anul 1924/5.
2. Dovadă că e înscris ca elev ordinar în vre-o școală pomenită mai sus.
3. Dovadă că e născut din căsătoria legitimă, după tată descendent din o familie grănițarească însemnată în statutele fondului (Extras de botez).

Teiuș, la 8 Septemvrie 1925.

1-2 (99) Curatorul fondului grănițareșc.

Se vând din mână liberă casele din Str. Simion Bărnuțiu Nr. 131. Material solid, 3 camere, casă padimentată și superedificate. Informațiuni da ONU DECEAN, — Blaj.

(78) 3-3

Sub tipar:

Insemnări din Italia

Cu ocazia Pelerinajului românesc din 19 Mai—3 Iunie 1925

de A. Lupeanu-Melin

— Numeroase ilustrațiuni. —

o o

Tipărituse un restrâns număr de exemplare, doritorii acestei cărți să facă prenoțări la autor, Blaj.

Electrica. Societate anonimă — Blaj.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de director conducător al Uzinei Electrice și a societății „ELECTRICA“ din Blaj se publică concurs cu termenul de 26 Septemvrie 1925.

Reflecții vor indica cvalificația practică făcută, eventual referențe, precum și condițiile de retribuire la adresa: Societății anonime „Electrica“ Blaj. Direcțiunea.

1-1 (98)

Buzdughină & Hoza

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE din cel mai bun material, cu garantarea cuvenită și prețurile cele mai solide.

(33) 19-?

■ CUMPĂRĂM aramă veche, în
□ orice cantitate, precum și luci
vechi de mașini.

Modele elegante de blănuri.

Ludovic Déri
blănar

CLUJ
Str. Memorandului 3.

Telefon: 12-12.

Cele mai noue blănuri la modă.

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic Blaj.

Preoțime! Nou apărut! Invățător!

Comandați imediat cea mai frumoasă și bogată carte de rugăciuni:

„Cărarea Fericirii“

de preotul G. Mânzat, care conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni acomodate pentru orice ocaziune, fiind aprobată de I. P. S. S. dl Episcop Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581-1925.

S'a pregătit în următoarele legături:

In carton tare > 85-

> pânză fină cu cruce aurită > 140-

> piele lux, pe hârtie velină

pentru dame > 280-

Pentru școlari se recomandă cele cartonate, à 85 le

La librăria ANCA Cluj.

Preoți! Cereți:

„Predici la Morti“

de Prot. I. Marga. Prețul 45 lei.

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.

2-20 (67)

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 26-52

Mare asortiment

de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire,

Delenuri, Satinuri, Ba-

smale etc., precum și o-

dăjdii bisericești: Vestminte

și Prapori din cele mai bune

stofe elvețiene, apoi Potire, Că-

delnițe, Cruci de mână și Cruci de

prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande

din alt loc până ce nu se va com-

vinge de prețurile mele.

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

scădere de 20%

La curățirea chimică și

văpsitul de vestminte.

fabrică pentru văpsit, cu-

rațional chimic și spălătorie

cu vapor. C L U J.

Reprezentantul din Blaj:

TRAIAN NOVAC

comerciant.

Cețiți și răspândiți:

□ „UNIREA!“ □

(80) 1-?